

רשימה חלקית של ספרי אמונה \ ראובן ששון, ישיבת רמת השרון

1

כמובן, בפירוש אינני מתיימר להקיף ולהגדיר בדיוק ובאופן כוללני. לא את כל הספרים למדתי ובוודאי שלא ירדתי לעומקם. אין ברשימה זו והגדרותיה חלוקת ציונים ודרוגים בין ספרים. כל הגדרותי אינן אלא השערות ורשמים אישיים שלי, שמטרתן לסייע ללומד לכוון עצמו בעולם האמונה הנפלא והעשיר. כמו"כ כל שאלת הסדר בלימוד אמונה הוא נושא הטעון התייחסות רחבה ואין כאן המקום. ברשימה זו כמעט ולא הוכנסו ספרי חסידות, כמו ספרים רבים אחרים, ואי"ה עוד חזון למועד

קטגוריה והמחבר	שם הספר	אופי הספר	מה הוא מפתח באדם	למי מתאים ובאיזה שלב	מוטיבציה ללימוד ומסגרת לימוד	
ראשונים	כוזרי	ביאור יסודות אמונת ישראל	מלמד את יסודות האמונה לפיהן צריך לחשוב ולחיות, מחזק מאוד את האמונה הטבעית מול השכל הרציונאלי	נחוץ לכולם	בסדר הלימוד	
	מורה נבוכים	יסודות אמונה, טיפול בסוגיית הגשמת האלוקות	מפתח את החשיבה המופשטת, מבאר יסודות אמונה מתוך תפיסת אלוקות נקיה מהגשמה (כמו סוגיית הבחירה, ההשגחה וכו'). עבודת ה' הנגזרת מכך - בחלק ג'	מתאים לשיעורים מבוגרים מפני שדורש הקדמות וכוחות נפש ללומדו בהתמדה והעמקה	בסדר הלימוד (צימאון לעיון בפילוסופיה יהודית)	
	הקדמות הרמב"ם ואגרותיו	יסודות אמונה	מלמד את יסודות האמונה	נחוץ לכולם, עמוק אך מתאים לכולם	בסדר הלימוד	
	חובת הלבבות	שרשי המוסר	מלמד לחדור לעומק הנפש, להתבוננות פנימית	לכולם, זהו ספר יסוד, ללמוד 'ראשוניים' במוסר	בסדר הלימוד \ צימאון להעמיק במקורות יסוד על מוסר ותורת הנפש	
	דרשות הר"ן	בירור יסודות באמונה	הולך בדרכו של הכוזרי ביחס לאמונה הטבעית, אך נוגע יותר בפרטים, כך שהוא מסייע לחזק את היסודות שנלמדו בכוזרי	לכולם. אולי כדאי משיעור ב' ומעלה	בסדר הלימוד	
	פירוש הרמב"ן עה"ת	במקומות רבים הוא מברר יסודות באמונה. זהו למעשה הספר באמונה של הרמב"ן, "אליו נגלו כל תעלומות חכמה" (מהר"ל על הרמב"ן)				בשבתות או במסגרת שמו"ת
	נצח ישראל	בירור מהותם של ישראל, ייעדם, גלותם וגאולתם, וכל הקורות אותם		המהר"ל מפתח את החשיבה המופשטת, המהותית, הוא הראש וראשון שמרגיל את האדם להיות בעצמו מעמיק ביסודות רוחניים. לפי הרב זצ"ל, הוא השער שמפתח את האדם להיות מוכשר ללימוד פנימיות התורה. המהר"ל הוא מיסודות חסידות חב"ד. קצרה המשבצת מלהאריך בנחיצות לימוד מהר"ל. ספר נצח ישראל ותפארת ישראל הן ספרי היסוד למשנת המהר"ל	כולם. מפתח יותר את כוחות המחשבה, אך לאחר המאמץ הלימודי, בהמשך הזמן, האדם מוצא במה שלמד גם הרבה הנחיות לנפש ולעבודת ה'. כדאי ללמוד קודם את תפארת ישראל או נצח ישראל, ואח"כ את גבורות ד'	בסדר הלימוד \ צימאון להפעיל את החשיבה העצמית בעיון רוחני וחשיבה פנימית
	תפארת ישראל	בירור מהות התורה, ייחס תורה ומצוות, פילוסופיה מול תורה, מתן תורה, משה רבינו וכו'				כנ"ל
	גבורות ה'	יציאת מצריים על כל פרטי פרטיה בבירור מהותי ופנימי		כנ"ל	כנ"ל	כנ"ל
	מהר"ל	נתיבות עולם א	ספר מוסר בסגנון המהר"ל, מברר את ההתנהגות הראויה לתורה, לתפילה ושאר ענייני ב"א למקום ענייני	נתיבות עולם, וספר דרך חיים, הן ההשלכה המעשית של תפיסת העולם הפנימית והעמוקה של המהר"ל, אפשר לדמותם לאוה"ק ג', בייחס לשאר חלקי אוה"ק. כן הם בייחס לנצח, תפארת וגבורות	כולם. מומלץ לשיעור א'	כנ"ל
נתיבות עולם ב		ספר מוסר עמוק מאוד, החודר שורשים הפנימיים של המידות, מתוך מבט של פנימיות התורה	נתיבות עולם ב' הוא ספר מוסר מופלא. לרוב ספרי המוסר מתייחסים לצורת ההתנהגות הראויה במידות. ואילו כאן המהר"ל עוסק בבירור מהותי מהי כל מידה. זהו שורש להעלאת המידות ולכוונם להליכה בדרכי ד'	מומלץ מאוד לכולם. כדאי ללומדו לאחר נתיבות עולם א' [בפרט נתיב התורה]	כנ"ל \ צימאון למבט עמוק על שורשי המידות, הבונה תיקון מידות פנימי ומשלים מאוד את אורות הקודש ג שבו הרב מדבר באופן כללי ואילו המהר"ל בספר זה יורד לפרטים	
חידושי אגדות		ספר מתוק שבו פנינים יקרות ומתומצות ממשנתו הרוחנית של המהר"ל.	מלבד היותו ממצה יסודות נפלאים מתורת המהר"ל, הוא גם נותן מבט עמוק על אגדות חז"ל, הוא גם כלי עזר ל'דרשות'.	מומלץ מאוד לעיון בו תוך כדי לימוד גמרא. (זהו ספר המתאים מאוד לשיבה שלומדת בקיאות). כמובן שחידושי א' אינו יכול להוות תחליף לספרי היסוד של המהר"ל. הספר איננו מובנה אלא נקודות נקודות	תוך כדי לימוד מסכת בבקיות \ עיון מזדמן	
באר הגולה		בספר זה המהר"ל נכנס לעובי הקורה בבירור מאמרי חז"ל קשים ותמוהים, חושף עומקים גדולים בדברי חז"ל ומרבה להזכיר יסודות והנחיות איך צריך להתבונן על דברי חז"ל (שזה למעשה הנחייה איך צריך להתבונן לעומק הפנימי)				כ"א לפי החלטתו
דרך החיים		אנציקלופדיה למוסר, שבו המהר"ל מעמיק ומבאר את מסכת אבות לפי עומקו הרוחני	על 'נתיבות עולם'	לכולם. אמנם בנוי ברצף, אך אפשר ללמוד גם משניות בודדות ממנו. כך שניתן להתרגל מדי פעם לעיון בו	כ"א לפי החלטתו \ עיון מידי פעם במשנה מסויימת. או עיון מכוון במשנה ספציפית מתוך רצון למצוא את התייחסות המהר"ל לאותו יסוד המדובר במשנה	

הרמ"ק	תומר דבורה	על דרך הקבלה, אך ניתן להבין חלקו גם ללא ידיעה בקבלה, ספר מוסר המבטי על מידותיו של מקום ומכוון את האדם כיצד לנהוג כמו הקב"ה	חושף מימד עומק מופלא במידות, מצד שהוא מחברן לאלוקות, להליכה בדרכי ה'. מלבד הצד המוסרי הוא מרגיל מאוד להתבונן על טוב ד' ולבנות יחס נכון אל ד' ואל טובו	מומלץ מאוד אך יש ללומדו לאחר לימוד ספרי יסוד במוסר ובאמונה	צימאון לטוב ד' ולהליכה בדרכי ד'
הרמח"ל	מסילת ישרים	מוכר לכולם	מוכר לכולם	חובה לכולם, תמיד (כדבריו בהקדמה)	כל הזמן
הרמח"ל	דרך ד'	אנציקלופדיה ליסודות רוחניים. כתוב בשפה ברורה ודווקא משום כך עלול להטעות, כי הוא עמוק מאוד וממצה יסודות רוחניים רבים. כל כולו הוא ביאור יסודות בקבלה בשפה ובמבט אמוני (לכן קשה להעמיק בו ללא בשלות וידיעות בספרי הפנימיות של הרמח"ל)	חלקים א-ג: מלמד יסודות כמו מהות העולם ותקופותיו, מהות האדם והנפש, נבואה, שכר ועונש וכד'. חלק ד': מערכה מופלאה ומתוקה על עבודת ד' המיוסדת כולה על מבט על עבודת ה' מתוך פנימיות התורה	ע"מ להבין כוונתו כדאי ללומדו לאחר לימוד בספרי המהר"ל והרב זצ"ל (את ספרי הרמח"ל בכלל ניתן לקרא גם בגיל צעיר, בפני בהירות לשונו. אולם דבר זה עלול גם לגרום לתפיסה פשטנית, מפני שנראה, לאחר לימוד רמח"ל, שהכל ברור ומוסבר כך שניתן לחשוב ש"למדנו הכל". על כן לקוראם בגיל צעיר ילדע שיש עומק רב בדבריו, ושיש ללמוד מהר"ל וכתבי הרב ואח"כ לשוב לדברי הרמח"ל ולהתפעם מעומקו שנכתב בצורה כ"כ פשוטה)	צימאון לידיעות המיוסדות על פנימיות התורה בשפה מובנת. כלפי חלק ד' - צימאון למבט פנימי ועמוק על עבודת ד'
	דעת תבונות	מיוסד על עיקרון פנימי אחד דרכו מתבהרת כל מטרת העולם וסדר הילוכו ומבריאנו לסופו. גם הוא כדרך ד' בנוי על יסודות פנימיים ממילא קשה להעמיק בו ללא ידיעה מוקדמת שלהם).	ספר הבונה בניין יסודי באמונה, המסייע לבהירות בענייני אמונה ויחסם זה לזה. כלולים בו יסודות נפלאים ועמוקים. מקנה ידיעות חשובות במגוון נושאים שרובם יכולים להוודע לנו רק ממקורות פנימיים והרמח"ל מנחיל אותם גם למי שאין לו ידע במקורותיהם (בפרט בענייני הנהגת העולם ותקופותיו, יחסי גוף ונשמה).	בסדר הלימוד \ צימאון לספרים המקנים ידיעות מוקדמות החשובות ללימודי פנימיות	
ר"ח מולאי"ן	נפש החיים	מהות האדם, תפילה ותורה, גישה נכונה לאלוקות. מייסד על פנימיות התורה. קיימים בו קווים משותפים רבים לדברי הרמח"ל ולתוכנם	מלמד ידיעות חשובות הבונות גישה נכונה לענייני פנימיות. לעומת הרמח"ל, הוא עוסק הרבה בעבודת ד' ובנפש האדם (הרמח"ל כביכול מדבר אלינו מלמעלה. ואילו נפה"ח מדבר איתנו קרוב לנפשנו), בסוגיות בעבודת ד'. (מטבע הדברים - כי נכתב כתגובה לגישת החסידות לעניינים אלו). לפיכך הוא מקנה ידיעות חשובות הנצרכות קודם לימודי פנימיות	מומלץ ללומדו לאחר התרגלות עמוקה בכתבי מהר"ל והרב. כי ניתן להבין את דבריו באופן פשוט ולהישאר במבט זה. הספר איננו יכול להיות תחליף לספרי יסוד באמונה, כי הוא, כספר התניא, עוסקים יותר בסוגיות של עבודת ד' וגישה נכונה לתורה ומצווה ומתוך כך ניגשים לברר יסודות באמונה	בסדר הלימוד \ צימאון להכרת גדלות האדם, למבט על עבודת ד' תורה ומצוות מתוך מבטה של התורה הפנימית.
האדמו"ר הזקן	תניא	מהות האדם, עבודת ה', יחס לאלוקות, יסודות להתבוננות פנימית על האדם והמציאות מתוך מבט פנימי	ספר הסולל דרך רוחנית של עבודת ד'. יסוד תורת חב"ד	מומלץ למבקש עומקים בעבודת ד', בנפש ובחיים. הספר איננו יכול להיות תחליף לספרי יסוד באמונה מפני שהוא עוסק בתחומים של עבודת ה' ובהקשר לתחומים אלו הוא מלמד יסודות אמוניים.	בסדר הלימוד \ צימאון לאלוקות למעלה מכל התלבשות (שכלפי צימאון זה אסור לשכוח שהקב"ה דווקא אוהב את ההתלבשות. לכן הוא ברא לעצמו מלבוש - העולם).
רבי צדוק הכהן	צדקת הצדיק (וכן עוד ספרים מספרי ר"צ כרסיסי לילה, ישראל קדושים, פרי צדיק)	הברקות וחידושים מופלאים, התבוננות עמוקות, מתוך היקף כולל של מקורות מגמרות, ראשונים באמונה וגמרא, ופנימיות התורה. הרבה יסודות אמונה ומושגים מתבארים לעומק בתוך עיון בכתבי ר"צ (ר' צדוק הוא אור גדול שעדיין לא נתגלה" כך אמר לי הרב רכל שליט"א)	יש שאין לו סוף, נוגע כמעט בכל נקודה ועניין ומבארו על פי דרכו. הנחיות רבות בעבודת ד' (שלא כדאי ללומדו במתינות. ולהתחיל בעיקר מספרים קצרים כצדקת הצדיק).	החיסרון הוא שדבריו אינם מובנים אלא רצים מעניין לעניין. כמו"כ ברבים מספריו צריך ידע מוקדם ביסודות פנימיים. על כן, ע"מ ללומדו ברצינות, יש ללומדו לאחר התפתחות באמונה. אלא שניתן 'מהצד' לעיין פה ושם בצדקת הצדיק וביתר ספריו, וללקט פנינים יקרות	עיון מזדמן. בשלבים מתקדמים כ"א לפי התפתחותו - לימוד מסודר

כתבי מרן הרב זצ"ל

מסודרים לפי סדר מהקל אל הכבד (ייחסית). יש להעיר - הקושי של הספרים תלוי מאוד גם בנפש הלומד. יש המתקשה יותר בעניינים שכליים פילוסופיים מאשר בעניינים רוחניים פנימיים ולהפך. לכן הדברים אינם מוחלטים (מלבד בסיבת עומק המושג וקוצר המשיג)

מדבר שור	כלפי חוץ זהו ספר דרשות על פ"ש (בראשית ושמות) ומועדים, אך כולו ספר באמונה יסודי, ברור ועמוק, שהדרשות אינן אלא מעטפת חיצונית ליסודות באמונה, כדברי הרב זצ"ל בהקדמת הספר. זהו ספר ברור מאוד שהרב כתב בעצירתו. מצויים בו יסודות אמונה עמוקים מאוד הכתובים בשפה פשוטה, שלאחר מכן ניתן למצוא את אותם יסודות בספרים אחרים של הרב בשפה עמוקה ומופשטת.	ספר ראשוני בלימוד כתבי הרב, המרגיל את הלומד להכיר את עמקות חשיבתו של הרב זצ"ל. ספר שעדיין לא קיבל את המקום הראוי לו. ספר זה גם יכול לסייע רבות להכיר מהי חשיבה מהותית עמוקה המסייע רבות אח"כ בלימוד כתבי המהר"ל. הספר גם מקנה יסודות וידיעות חשובות באמונה, בעניין מהות ישראל, האבות הקדושים. כל זה מלבד המתיקות הנפלאה מאוד של הדרשות שהרב דורש, שמצוי בו שילוב נדיר של עומק משנה רוחנית	לכולם. כדאי מאוד ללמוד אותו כבר בשיעור א'.	אפשר וכדאי ללמוד אותו לפי סדר הפרשיות והחגים. אך גם בלי זה כדאי להכניסו לסדר הלימוד בכל השנה
----------	---	---	--	--

		המבוארת להפליא בדרשות, במאמרי חז"ל ובפירושי הפרשיות. הספר גם מקנה מבט עמוק על החגים והמועדים. ספר שהוא דוגמא להפליא ללימוד וביאור מדרשי חז"ל כמו שצריך		
	ספר נחוץ וחשוב מאוד. אגרות רבים כבר מומלצים משיעור א. ניתן בד"כ לזהות איגרות באמונה [עמודים מלאים וארוכים, בנושאי אמונה]. בגלל שהספר הוא 'אגרות', עלולים לטעות ולהזניחו. אך הוא ספר יסוד גדול ועמוק לידיעות באמונה בכלל, עבודת ד' (באגרת שא הרב עונה למשהו שביקש שהרב ייתן לו 'חיוק' בעבודת ד'. נפלא לשמוע 'חיוק' מהרב זצ"ל בעבודת ד'!), גם הוא, כמדבר שור, מרגיל את המתחילים, לחשיבה עמוקה המסייעת בלימוד מהר"ל, והיכרות עם עומק	ספר זה הוא זריקת מרץ ללמוד אמונה ולהתפתח ברוחניות ובעמקות. מפגישנו עם דמותו המדהימה והאצילית של הרב זצ"ל, במידותיו, מחשבותיו, מבטו הקדוש והעמוק. האגרות נכתבו לאנשים (ולא הרב לעצמו כספרי האורות), לכן רבים מהם מובנים להפליא. יש גם סוגים של אגרות בהתאם לנמענים (ישנם חוקרים כאנכסנדרוב, אנשי אמונה כד"ר זיידל והרב הר"ל פ, מקובלים גדולים, ת"ח ומנהיגי הדור וכו'. ולכ"א הרב כותב לפי העניין). ישנן רשימות של אגרות באמונה שבתוך אגרות.	"הרב בנעלי בית". כאן אנו נפגשים עם דמותו של הרב זצ"ל, התייחסותו למצב ולבעיות השעה והדור, שאיפותיו חזונויות ותוכניות. באיגרות עולם ומלואו על כל נושא ובכל עניין. כיף ומעניין מאוד לקרא אגרות כי לא נכתבו כהרצאת לימוד אלא כשיחה, ובו אנו מוצאים גם שיחות חולין של ת"ח והתייחסויות נכונות לפרטי החיים (בחלק ד' הרב שואל מה שלום השן החדשה של נכדו הקטן, הרב רענן הי"ד).	אגרות הראיה
	מתאים לכולם. כדאי ללמוד בתחילת הדרך	ספר המרגיל לאט לאט להיכנס לכתבי ה'אורות' של הרב. שבהם למעשה עיקר עומק תורת הרב. הוא יחסית קל עוסק בתחומים שיותר קשורים לפרט ולנפש מאשר לעניינים כלליים ומופטיים.	ספר ברור יחסית. הוא כתוב בסגנון של ספרי האורות, שזהו סגנון של כתיבת הרב לעצמו, מתוך שפע רוחני. עוסק במידות ובעבודת ד'.	מידות הראיה
	מתאים לכולם (מלבד חלקים מחלק ג' שסגנונם קשה ומורכב ואף נוגע בנקודות עמוקות ודבר שמכבד על ההבנה).	מקנה לאדם כיוונים נכונים לתיקון הנפש והמידות, דרכים נכונות של לימוד מוסר, הבחנת פגמים ודרכי טיפולם. יסודות הסתכלותיים המביאים לענוה ואהבת ד'. הכוונת כוחות האדם באורח נכונה. מתאים ללמוד במקביל למסילת ישרים	מצד אחד סגנון הכתיבה איננו מופשט וגבוה, כספרי האורות, אך מצד שני פעמים סגנונו שכלי ומורכב, כדרכם של ספרי הראשונים והפילוסופים. סה"כ נחשב (ברובו, לבד חלקים מחלק ג) לספר קל, מפני שעוסק בנושאים קלים הקרובים ללומד ומוכרים לו (עבודת ד', תיקון מידות, אהבת ד' וענוה)	מוסר אביך
	מתאים לכולם (כדאי להתחיל מברכות א') ומומלץ מאוד. ניתן ללמוד ממנו פסקאות בודדות, או סוגיות מערכתיות (יש לשים לב אם פסקה היא המשך של רצף פסקאות - לא מומלץ ללומדה לעצמה, אלא את כל הרצף). ספר המתאים מאוד למתחילים ואף למתקדמים בכתבי הרב	ידיעות רבות על עניינים רבים. מפגיש את הלומד עם מבט עמוק על החיים, על הנפש, עם ניתוחים רבים בהם הרב מנתח כל מיני עניינים. ספר עזר גדול להתרגלות לחשיבה עמוקה ומופשטת, בדומה לספרי המהר"ל, אך באופן יותר קל מנו. (אך המהר"ל מובנה, ואילו אין איה לפי סדר הגמרא, ואינם מובנים. אך קיימים בהם סוגיות רבות המתמשכות על פני דפים רבים (כגון סוגיית הענוה המופלאה של הלל הזקן, בשבת א). ספר זה מוריד את כתבי הרב ליישום בשטח, ויש בכוחו לענות על צורך גדול שבדורנו - לעשות גם בפרט ולא רק בעניינים כלליים	אנציקלופדיה של אמונה. התייחסויות רבות לעניינים רבים, כלליים ופרטיים באמונה. לרוב הרב נוגע בעניינים כלליים. כאן הרב מוריד את תורתו לחיי היומיום, למבט על פרטי החיים, על מושגים ועניינים. סגנונו שכלי-הסברתי, ופחות רוחני-פנימי. בברכות א יש הרבה יסודות בעבודת ד', תפילה ותורה. כל כך נעשה יותר עמוק וכללי מקודמו	עין איה ברכות א-ב ושבת א
	לכולם. פרקים ופסקאות מסוימות ממנו קשות יותר מאחרות, וכלפיהן ניתן לשאול בפרט ת"ח או לדלג (זה לא נורא, בפרט שהספר הוא עריכת פסקאות נפרדות המלוקות משמונה קבצים)	מבט עמוק ונפלא על התורה, לימודה, חלקיה, התקבלותה בנפש ופיתוחה את האדם, עיסוק בסוגיות יותר פרטיות ובהנחיות ממוקדות.	מהות התורה, הדרכות כלליות-הסתכלותיות והדרכות פרטיות בלימוד תורה. סגנונו: רוחני-פנימי, כסגנון ספרי האורות. זהו הספר הקל ביותר מספרי האורות (מלבד מידות הראיה, שהוא עדיין לא ממש כשאר כתבי האורות), לכן כדאי להתרגל דרכו בלשון הרב הפנימית והעמוקה	אורות התורה
	יש מאמרים המתאימים לכולם ויש קשים ומיועדים למתקדמים. ניתן לשאול ת"ח ולקבל המלצה למאמרים מסוימים.	ידיעות מקיפות ורחבות על נושאים רבים (רוחניות וגשמיות, חסידות והתנגדות, ענייני הדור והשעה, אמונה ואלוקות וכו', חגים ומועדים, קודש וחול, גדולי ישראל). ספר המקנה תפיסה והסתכלות עמוקה וכוללת על נושאים רבים (הרי הרב כתב את המאמרים כדי להאיר עיני הבריות בעניינים רבים הנצרכים לדור ולשעה)	מאמרים רבים ומגוונים, בהם הרב מתייחס לנושאים רבים. המאמרים (ברובם), לעומת האגרות, קשים יותר בלשונם, אך לעומת זאת מקיפים יותר, ערוכים ומבוררים יותר, ומסייעים לקנות מבט כללי ועמוק על נושא או עניין. סגנון המאמרים שונה בין כל חלק וחלק מהספר.	מאמרי הראיה

<p>בסדר הלימוד ׀ אלו ׀ ׀ במשברים׳ ׀ מתוך צימאון לקרבת אלוקים ולתודעות לאור האלוקי שבפנימיותנו, להכרת גדלותנו הפנימית וכוחות נפשנו הזכים והעמוקים</p>	<p>חלקים מסוימים ממנו מתאימים גם לשיעור א (פרקים ז, יג, יד, טו). פרקים אחרים ממנו הם קשים ופעמים קשים מאוד, מצד עומק המושג ומצד הסגנון הרוחני העמוק. כדאי ללמוד כולו בשלב יותר מתקדם (לאחר לימוד אורות התורה ועוד ספרי התחלה בתורת הרב זצ"ל)</p>	<p>מקנה את המבט הנכון על עצמנו ועל הדור, על הטוב והרע שבקרבתנו ושבחוץ, סלילת דרך רוחנית-נפשית שהיא הפועל היוצא של עומק תורת הרב המבואר בפרט באוה"ק ב, כפי הוא מתייחס לחיים ולנפש. מביאנו להכרת הרבדים העמוקים של אישיותנו הרוחנית, וממילא ליחס נכון לעצמנו לשאיפותינו הצלחותינו ולכשלונותינו.</p>	<p>על התשובה, הנפש ונפוליה, מרירות החטא ודרכי היציאה ממנו, טיפול בסוגיות רבות ברצון (שהוא שורש התשובה). ספר נפלא בעבודת ד' שבו באה לידי ביטוי בפועל היוצא של משנתו הרוחנית העמוקה של הרב זצ"ל בענייני האלוקות - בהתייחסות לנפש, לחטא, לעידוד ולמבט אופטימי ומלא אמונה. הספר בסגנון האורות, נוגע בסוגיות עמוקות מאוד הגובלות בפנימיות התורה - שלכן נוסף קושי על קושי בהבנתו - גם סגנון רוחני- פנימי וגם נושא עמוק ומופשט. קיימים בו נקודות משותפות רבות לאוה"ק ג'. אורות התשובה ואורות הקודש ג' הם ספרי היסוד לדרך הרוחנית ועבודת ד' המתאימה לדורנו, לכל הצמא לתורת הרב זצ"ל.</p>	<p>אורות התשובה</p>	
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>שיעור ב' ומעלה. סגנונו אינו קשה כספר אורות ואורות הקודש, אך גם אינו פשוט כספרים המוכרים לפניו.</p>	<p>מבט עמוק על הדור ושוורשי בעיותיו, מהם עיקרי הפתרונות לבעיות אלו [לדוגמא, בספר זה יוצא באופן ברור ועמוק מאוד היסוד שניסחו הרב יהושע שפירא בלשונו: "משבר דורנו אינו משבר אמונה אלא משבר אמון" (שממילא עיקר פתרון המשבר אינו שיעורים באמונה, אלא אמונה חייה ומאירה המושכת את הלבבות אחריה)]. מבט מופלא ועמוק על האומה בכללותה, ההיסטוריה שלה וייחסה לאנושות, ועל צדיקה וקדושיה</p>	<p>ספר נפלא בו הרב מגולל תפיסת עולם שלמה המתייחסת לעמקי בעיות הדור, שאלות הכפירה ומשברי התקופה. מתוך כך הרב מציג את הפתרונות העמוקים לבעיות הדור ומכוון אותנו עי"כ במה להשקיע את כוחותינו. בספר הרב מציג באופן נפלא את דמותם של גדולי וצדיקי ישראל ודרכי השפעתם על הדור. הספר נכתב גם לחושבים ולהוגים של הציונות החילונית שבתקופת הרב וסגנונו נכתב ברוח תקופה זו ובלשונו. ספר שלם שכתבו הרב בעצמו ופרסמו בחיים. הוא מהבודדים (דומה לאגרות) שבהם הרב מתייחס ישירות (ולא בעקיפין כספר אורות) לדור, לתחלואיו, לכפירה ומקורותיה (סקירה היסטורית רחבה על המאורעות הרוחניים של עם ישראל [בדומה ללמהלך האידיאות]).</p>	<p>אדר היקר</p>	
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>שיעור ב' ומעלה (מלבד דעת אלוקים ועבודת אלוקים)</p>	<p>ייחס נכון לדור, יסודות שיש להתחזק בהם שהם הדרך לבניית אישיות רוחנית של דור גאולה. מאמרי דעת ועבודת אלוקים - עי' במשבצת הקודמת</p>	<p>מאמרים המתייחסים ישירות לדור ולעניינים בהם עליו להתחזק. במקור, הספר מחולק לשני חלקים. המאמרים הראשונים שבו מכוונים לציבור תופסי התורה - במה עליו להתחזק. ואילו שני המאמרים האחרונים (דעת אלוקים ועבודת אלוקים) כווננו גם לאנשי המחשבה של הציונות החילונית. בפועל בימנו כל המאמרים מתאימים לנו. מאמרים דעת אלוקים ועבודת אלוקים הם יסודות תורת הרב זצ"ל, השורשים הרוחניים הפנימיים שעל גביהם מושגת כל משנתו הרוחנית. אלו מאמרים קשים ועמוקים מאוד, שאליהן קשורים גם ייסודים ממרקים שבאורות, קרבת אלוקים שבמאמרי הראיה ועוד. הרצ"י (אולי הרב זצ"ל עצמו?) אמר שמאמר זה הוא שורש הגישה של הרב לפנימיות התורה ולדרך ללומדה, ולייחס לאלוקות בכלל ולכל עבודת ד' הרוחנית. הרב זצ"ל עצמו (באגרת צו) ממליץ מאוד ללמוד את המאמרים הללו.</p>	<p>עקבי הצאן</p>	
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>שיעור ב-ג</p>	<p>ערכה של ארץ ישראל, מבט עמוק על המלחמה ותוצאותיה הרוחניות</p>	<p>פסקאות העוסקות בעניין ארץ ישראל, קדושתה וקישורה המהותי לאומה, ובענייני מלחמה</p>	<p>אורות א"י והמלחמה</p>	
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>ספר קשה, יש ללמודו לאחר לימוד שאר ספר אורות</p>	<p>עמידה על עומק ההבדל בינינו ובין הנצרות, על השורשים הרקובים של התרבות המערבית ותפיסות חייה, עוצמת אורם של ישראל והמתבטא בתורה ומצוות.</p>	<p>בירורים עמוקים ומופשטים בעניין הנצרות והמינות, בהן הרב חושף את השורשים הפנים-פנמיים לתרבות המערבית ולתפיסות עליהן היא מושתתת, ייחס בין רוחניות ובין קיום מצוות מעשיות (במסגרת ההבדל המהותי בינינו ובין הנצרות). זהו ספר מופשט מאוד ועמוק מאוד, מבין הספרים הקשים ביותר של הרב זצ"ל. לעומת אורות התחייה, שבו, ייחסית, הרב עוסק במציאות ובמאורעות הדור, בישראל ותחייתו הרב עוסק במערכות פילוסופיות רוחניות עמוקות ומופשטות. במלחמה אדירה בתפיסות ובעדות של המינות ותרבותה</p>	<p>ישראל ותחייתו</p>	<p>ספר היסוד של משנת הרב בענייני הדור והתקופה אורות</p>
<p>בסדר הלימוד (למרות שיש עליו שיעורים, מומלץ מאוד ללמודו גם לבד, כדי להתמודד גם</p>	<p>משיעור ג' ומעלה. הן מצד קושי הסגנון, והן מצד שהרעיונות אינם 'מעניינים' וממילא אינם מקבלים את משמעותם העמוקה</p>	<p>מבט עמוק על כל הקורות אותנו בדורות האחרונים, בכלל ובפרט. לימוד מעמיק על המצב הרוחני שלנו וממילא מהי עבודת ד' הנדרשת לנו</p>	<p>היחס והמבט הנכון לדורנו, למאורעות השעה, דרכים והכוונות לבניין האומה ופרטיה. ספר היסוד בו הרב מבאר את משנתו הרוחנית של דורנו והנדרש לו. דרכו</p>	<p>אורות התחייה</p>	

<p>בעצמנו עם התוכן (הנלמד)</p>	<p>רק לאחר התפתחות רוחנית ובשלות לתפיסה יותר כללית. הספר אמנם קל יותר מישראל ותחיתו, אך אורות ישראל, אורות ארץ ישראל וזרעונים, קלים ממנו. לכן כדאי להקדימם לפניו.</p>	<p>בהתאם להתפתחות הרוחנית של הדור. ספר זה מקפיד לדרגות גבוהות את עבודת ד' הפרטית, חושף את העומקים עליהם מושתתת עבודת ד' הפנימית של דורנו המבוארת באורות הקודש ג ובאורות התשובה, מלמד אותנו להכיר נכון את עצמנו ואת התלבטויותינו הרוחניות לאור המבט הכללי וההקשר הנרחב בו אנו רואים את עצמנו. ולנווט את התפתחותינו הרוחנית מתוך הבנה נכונה של מצבנו הרוחני הכללי. מעורר לשאיפות רוחניות גדולות מתוך הכרת הגבהים הגדולים המסוגלים לדורנו.</p>	<p>אנו מקבלים את המבט הנכון על כל הקורות אותנו, וממילא מהם דרכי הפעולה הנכונים והנדרשים לדורנו ותקופתנו</p>	
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>שיעור ד' ומעלה. בדרגת הקושי שבחלקי ספר אורות זהו הספר הקשה ביותר לאחר ישראל ותחיתו.</p>	<p>ע' במשבצת מימין. היכרות עמוקה ומלאת עצמה עם דורנו ומצבו הרוחני, מתוך מבט היסטורי כללי מקיף מאוד וממילא משכנע מאוד ומלבב מאוד</p>	<p>סקירה כללית רחבה ועמוקה על כל ההשתלשלות הרוחנית של עם ישראל לדורותיו, תוך הבנת הקורות אותנו באותן תקופות. מתוך סקירה זו הרב בא ללמדנו מהו המצב הרוחני של דורנו ומה מוטל עלינו לעשות. הרב מראה לנו את דורנו ומצבו מתוך המבט הנכון - כחולייה ברשרת ארוכה. ללא מבט זה, ההיכרות עם דורנו ועצמנו, וממילא תפקידנו, עלולה להיות קטועה ומצומצמת</p>	<p>למהלך האידיאות</p>
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>שיעור ב' (אולי חלק מהמאמרים קשים וכדאי ללומדם בשיעורים יותר מבוגרים, כדוגמת ייסורים ממרקים ולמלחמת הדעות (והאמונות)</p>	<p>יסודות עמוקים בהסתכלויות על נושאים שונים</p>	<p>מאמרים נפלאים בכמה נושאים. תפיסת האלוקות (צימאון לא-ל חי וייסורים ממרקים, חכם ונביא, נשמות של סדר ונשמות של שאיפות פורצות ועוד).</p>	<p>זרעונים</p>
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>שיעור ב-ג (תלוי לפי פסקאות)</p>	<p>הבנה עמוקה במהותם של ישראל, כוחותיהם, מיקומם בעולם ובאנושות, יחס היחיד לכלל וכו'.</p>	<p>ספר מקיף הנוגע באופן כוללני ועמוק במהות ישראל, ייחוס לעצמם, לאנושות ולעולם, ייחסי כלל ופרט, אהבת ישראל וכו'. ספר המקביל לספר נצח ישראל למהר"ל (מצד הנושא)</p>	<p>אורות ישראל</p>
<p>כמיסת הפנאי</p>	<p>שיעור ב-ג, ופסקאות ממנו גם מתאימים לשיעור א'</p>	<p>כללי</p>	<p>מגוון נושאים ללא סדר (כשמונה קבצים), אלא שאותו כתב הרב ייחסית בצעירותו ולכן הוא יותר קל משמונה קבצים וספרי אורות הקודש.</p>	<p>פנקס י"ג</p>
<p>כמיסת הפנאי \ צימאון לעומק רוחני, לעבודת ד' פנימית ועמוקה, לקרבת אלוקים ולמפגש עם חיים אציליים ועליונים</p>	<p>לעלעל בו מדי פעם - אפילו בשיעור א'. לימוד באופן סדיר - שיעור ג' (אולי ב'?) לפי הצורך) ומעלה. אמנם סגנונו לפעמים קשה, אך מפאת שנוגע פעמים רבות בסוגיות הקרובות לחיינו לכן ניתן להבין דבריו.</p>	<p>מתיקות נפלאה של עבודת ה' פנימית, מפגש נפלא עם חיייהם והסתכלותם של צדיקים וקדושים המלמד אותנו על טובם וממילא על טוב ה'. הנחיות והדרכות מעשיות והסתכלויות לאנשים הרוצים לממש בחייהם את אור תורת הרב. חיוק, עידוד והכוונה נפלאה לאנשים רוחניים השייכים להגיייה רוחנית-פנימית.</p>	<p>ספר המוסר של הרב זצ"ל. בספר הרב מפרט את ההסתכלויות הרוחניות והחיים הרוחניים שהן פועל יוצא מתורתו העמוקה. בספר הרב נוגע בסוגיית הרצון, מידות הנפש, חייהם של צדיקים וחסידים ועוד. ספר מופלא ועמוק שהוא השורש לעבודת ה' הרוחנית הנצרכת לדורנו ובפרט לאנשים רוחניים. בספר זה הרב נוגע בהתלבטויות רוחניות רבות של נפשם של אנשים רוחניים ומכוונים. זהו ספר הדרכת החיים ועבודת ד' בכלל של מרן הרב.</p>	<p>אורות הקודש ג</p>
<p>בסדר הלימוד \ מתוך רצון וצימאון להכוונה הרוחנית בלימוד הרוחני ובכוחות הנפש</p>	<p>שיעור ד' ומעלה</p>	<p>מקנה מבואות והכוונות בייחסי כוחותינו הפנימיים, השכלה רוחנית נבואית, הנחיות והכוונות ללימוד פנימיות התורה, כוונות וייחודים. הבדל מהותי רוחני בין התורה ושאר המדעים ועוד.</p>	<p>ספר הקדמה לאורות הקודש ב' (כדברי הרב הנזיר בהקדמה). בספר זה הרב עוסק הרבה בהבדל בין התורה ושאר המדע, בכוחות הנפש - שכל, רגש דמיון, רצון. לימודים בדרך השכל ובדרכי ההשגה הרוחנית - מבואות ללימוד פנימיות, להשגה נבואית נשמתית. כל אלו הן מבואות העוסקות בכוחות הפנימיים של הלומד, כהקדמה לנושאים הרוחניים, עיקר השיטה האלוקית של הרב זצ"ל, המבוארת באורות הקודש ב.</p>	<p>אורות הקודש א</p>
<p>בסדר הלימוד</p>	<p>ספר קשה מאוד (משתנה גם לפי פסקאות ולפי נפש האדם) שמתקשים יותר בספרי אורות הקודש מבעין איה שבת ב), הן מצד סגנונו השכלי-מופשט, והן מצד עומקו הרוחני-עיוני. צריך לעמול להבנתו כעמל על כתבי המהר"ל [אך יותר קל להבין דבריו מפני עושר שפתו].</p>	<p>מבט עמוק מאוד על מגוון רחב של נושאים כלליים ופרטיים.</p>	<p>ספר השונה מכל ספרי עין איה. (רובו נכתב בארץ ישראל), מצד עומק הנושאים שבו הוא קרוב יותר לספרי האורות (בפרט לאורות) מספרי עין איה. אך מפני שלא נכתב כספרי האורות (הרב לעצמו), אלא כעין איה לכן סגנונו שכלי-פילוסופי-מופשט-רוחני עמוק מאוד. בספר הרב סוקר יסודות עמוקים מאוד במגוון נושאים. ספר זה הוא "כרא דכולא ביה" (הרב טאו). מצד היותו עוסק בעניינים פרטיים וספציפיים (כדומה לשאר עין איה</p>	<p>עין איה שבת ב</p>

			ובשונה מאורות הקודש), לכן יש בו מעלה מיוחדת שהוא - התייחסות לעניינים פרטיים מתוך עומק רוחני כשל ספרי האורות		
בסדר הלימוד	ספר קשה, הן מצד סגנונו השכלי המופשט והן מצד עומק העניינים המתבארים בו. מיועד לשיעורים גבוהים.	עי' משבצת מימין	ספר מופשט, עמוק מאוד מבחינה רוחנית. איננו מובנה אלא על סדר התפילה (ישנם סוגיות המתבארות בכמה פסקאות רציפות).	עולת ראה	
בסדר הלימוד	שיעור ה' ו' ומעלה קשה ועמוק, דורש ידיעות מקדימות.	עי' משבצת מימין	עיקרי 'השיטה האלוקית' של הרב זצ"ל כפי שערך הרב הנזיר. ספר עמוק ויסודי, הנוגע בהוויות העולם ומבאר את עיקרי שיטת הרב זצ"ל בסוגיות הרוחניות-פנימיות הנידונות בעיקר בפנימיות התורה (וגם בחסידות והפילוסופיה).	אורות הקודש ב	
בסדר הלימוד	מומלץ ללומדו לאחר לימוד הספרים הערוכים, כי הוא מדלג מעניין לעניין וקשה להקיף נושא ולהבינו לעומקו באמצעות שמונה קבצים. מדי פעם הצצות בו בלא סדר מקנות חופש ומרחב רוחני וטעימה מעניינים עליונים ומופלאים המבארים בו	מכלול שלם	מכלול הפסקאות כפי שכתבם הרב לעצמו. בו פסקאות קלות ומעניינות, ופסקאות קשות ועמוקות, חלקן התפרסמו וחלקן לא.	שמונה קבצים (ערפילי טוהר \ אורות האמונה)	